

Droga do pełnej cyfryzacji procesów budowlanych

Styczeń przyniósł dwie ważne nowości w budownictwie – uruchomienie systemu EDB oraz aplikacji c-KOB, które stanowią kolejne wprowadzane przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego kroki na drodze do pełnej cyfryzacji procesów.

Rozmowa z Dorotą Cabańską, Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego

W styczniu ruszył Elektroniczny Dziennik Budowy. W jaki sposób na jego wprowadzeniu skorzystają inwestorzy i organy wydające zgodę na budowę oraz nadzorujące prace budowlane?

Aplikacja umożliwia realizację wszystkich czynności wymaganych przy prowadzeniu dziennika budowy. EDB – tak jak papierowy dziennik – gromadzi wszystkie istotne zdarzenia i informacje o przebiegu robót budowlanych. Jego wyższość nad tradycyjną formą dziennika budowy polega przede wszystkim na tym, że dzięki mobilnej wersji dostęp do niego mamy w każdej chwili i w dowolnym miejscu. W EDB można łatwo i szybko wystąpić z wnioskiem o wydanie dziennika budowy bezpośrednio do właściwego terytorialnie organu administracji budowlanej, odebrać dziennik, powierzyć obowiązki kierownikowi budowy i pozostałym uczestnikom procesu budowlanego. W aplikacji znajduje się wiele funkcji, które usprawniają proces zarządzania budową, m.in. określanie ram czasowych pracy geodety i uczestników procesu budowlanego.

Jak przebiega proces uzyskiwania dziennika w nowym systemie? W którym momencie dostęp do niego będą mieć nie tylko inwestor, ale także inni uczestnicy procesu budowlanego?

Proces wydania dziennika budowy w EDB jest bardzo prosty. Z wnioskiem o wydanie dziennika budowy występujemy jako inwestor bezpośrednio do właściwego terytorialnie organu

administracji budowlanej przy użyciu aplikacji. W praktyce wygląda to tak, że inwestor wypełnia prosty e-formularz, wskazuje lokalizację budowy i wysyła. Wydanie dziennika budowy w postaci elektronicznej przez organ polega na akceptacji wniosku, co odbywa się jednym kliknięciem w EDB. W ten sposób inwestorowi zapewniany jest dostęp do dziennika. Potem już może szybko powierzać obowiązki wybranym osobom i określać ramy czasowe ich pracy. Cały proces przebiega sprawnie i intuicyjnie.

Choć to niezgodne z przepisami, w przypadku papierowego dziennika zdarzało się, że kierownicy budowy nie wypełniali go na bieżąco, robiąc to dopiero po zakończeniu prac. Czy wprowadzenie EDB wyeliminuje ten problem? Jeśli tak, to jakie narzędzia mają w tym pomóc?

Tak, aplikacja jest narzędziem, w którym wpisy muszą być wprowadzane na bieżąco. Nie można publikować ich z datą wsteczną. Ponadto system zapewnia też dostęp do dokonywania wpisów osobom uwierzytelnionym w usłudze Węzła Krajowego i mającym odpowiednie uprawnienia.

Prowadzenie dziennika w EDB odbywa się przez umieszczanie w nim odpowiednich wpisów ułożonych tak jak w tradycyjnym dzienniku. Zaletą aplikacji jest możliwość filtrowania i wyszukiwania ich po różnych parametrach, m.in. ich aktualności, funkcji autora czy wpisów dokonanych przez konkret-

nych autorów. Dzięki temu rozwiązaniu w przypadku dużych inwestycji możemy szybko odnaleźć interesujący nas wątek. Prowadzenie dziennika budowy w aplikacji EDB polega również na powierzeniu funkcji uczestnikom procesu budowlanego oraz geodecie, którym inwestor bądź kierownik budowy ustala ramy czasowe ich pracy. Uczestnikom procesu budowlanego nie można jednak odebrać z dnia na dzień dostępu do systemu. Od daty zwolnienia z pełnionej funkcji mają jeszcze 14 dni na uzupełnienie wpisów.

Zamknięcie dziennika budowy prowadzonego w postaci elektronicznej następuje przez nadanie mu w systemie EDB statusu „zamknięty”. Dokonuje tego kierownik budowy jednym kliknięciem po zakończeniu wszystkich prac budowlanych bądź rozbiórkowych. W efekcie elektroniczny dziennik w EDB może być prowadzony tylko zgodnie ze sztuką i zgodnie z przepisami.

Dziennik budowy jest najważniejszym dokumentem budowlanym. Przepisy nakazują przechowywanie jego papierowej wersji w bezpiecznym miejscu. Przejście do rozwiązania cyfrowego eliminuje fizyczne zagrożenia, ale sprowadza inne. W jaki sposób zadbają Państwo o zabezpieczenie tego dokumentu w cyberprzestrzeni?

Tutaj chcę zdecydowanie podkreślić, że EDB to bardzo bezpieczny system. Dane są chronione poprzez kopię zapasową. Projektując system EDB, mieliśmy

Dorota Cabańska – w czerwcu 2022 r. została powołana na stanowisko Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (wcześniej przez blisko dwa lata miała status p.o.). Do zespołu GUNB dołączyła w marcu 2020 r., obejmując początkowo stanowisko Zastępcy GINB ds. Cyfryzacji. Wcześniej pełniła m.in. funkcję Dyrektora Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej w Ministerstwie Rozwoju i Zastępcy Dyrektora Departamentu Utrzymania i Rozwoju Systemów w Ministerstwie Cyfryzacji. Jest magistrem ekonomii, a także absolwentką planowania przestrzennego na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej. Uroczmiła i wdrożyła projekt cyfryzacji i pierwszą stronę do obsługi procesu inwestycyjno-budowlanego e-Budownictwo. Od początku swojej kariery jest związana z administracją państwową, w której realizowała inicjatywy związane z cyfryzacją i systemami IT.

przede wszystkim cały czas na względzie fakt, że dziennik budowy jest dokumentem urzędowym i dokonywane w nim wpisy muszą być zabezpieczone na najwyższym poziomie. Jednym z takich zabezpieczeń jest dodatkowa ochrona przed usunięciem danych. EDB spełnia najwyższe standardy zabezpieczeń technicznych i infrastrukturalnych, które stosuje się w systemach publicznych.

W tym roku rozpoczyna się okres przejściowy, w którym możemy wybrać, czy chcemy prowadzić papierowy dziennik budowy, czy już teraz przejść na wersję elektroniczną. W 2030 ta pierwsza możliwość zniknie i pozostaniemy tylko z EDB. Co się wówczas stanie z papierowymi dziennikami? Będą stopniowo digitalizowane czy też pozostaną w wersjach pierwotnych?

Ustawa zakłada, że od 1 stycznia 2030 r. nie będą już wydawane dzienniki budowy w postaci papierowej. Od tej daty inwestorzy, aby uzyskać dziennik budowy, będą musieli to zrobić w systemie EDB. Natomiast dzienniki budowy, które zostały wydane i będą prowadzone w postaci papierowej przed 1 stycznia 2030 r., do czasu zakończenia inwestycji pozostaną w takiej formie. Inwestor będzie miał jednak możliwość przejścia na elektroniczny dziennik w trakcie trwania

inwestycji – zakładając jego nowy tom w wersji elektronicznej.

Aktualne prace legislacyjne prawdopodobnie wprowadzą skrócenie terminu możliwości prowadzenia dziennika w postaci papierowej. EDB jest częścią procesu pełnej cyfryzacji w budownictwie, więc w określonym czasie wszystkie dzienniki budowy docelowo staną się elektroniczne. Odpowiadając na ostatnią część pytania, pragnę zaznaczyć, że nie przewidujemy digitalizacji papierowych dokumentów w aplikacji EDB.

EDB nie jest jedyną cyfrową nowością w tym roku. Ruszyła również c-KOB, która jest dostępna w formie aplikacji. Proszę o przybliżenie jej najważniejszych funkcji.

Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego to system, którego głównym celem jest wsparcie właścicieli i zarządców nieruchomości. Aplikacja umożliwia proste założenie i prowadzenie książki, łatwe wprowadzanie informacji o ekspertyzach i badaniach technicznych oraz danych o kontrolach okresowych, które wynikają z przepisów art. 62 ustawy Prawo budowlane. c-KOB to cykl życia budynku w jednym miejscu. Najważniejszą funkcją i celem aplikacji jest zwiększenie bezpieczeństwa budynków poprzez zapewnienie dostępu do planu

sytuacyjnego i protokołów z kontroli, a także danych dotyczących remontów odpowiednim służbom, np. straży pożarnej czy służbom konserwatorskim.

Warto docenić formę, w jakiej EDB i c-KOB zostały wprowadzone do obiegu. Zadbali Państwo nawet o przygotowanie filmów instruktażowych, co nie jest w tym przypadku takie oczywiste, a stanowi miły dodatek. Jak długo trwały prace nad oboma projektami?

Prace prowadzone były od końca 2021 r. Działał już serwis e-Budownictwo, zapewniający możliwość wystąpienia do organów z wnioskami i zgłoszeniami wymaganymi do rozpoczęcia i zakończenia budowy. Podjęliśmy wówczas decyzję, że chcemy cyfryzować także przebieg procesu budowlanego oraz dokumentację po oddaniu obiektu budowlanego do użytkowania.

Jak będą wyglądać następne kroki w tym procesie?

W Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego od 2020 r. płynnie przechodzimy przez kolejne etapy cyfryzacji. Aktualnie jesteśmy już na trzecim etapie cyfryzacji w budownictwie i przygotowujemy wrota do wszystkich systemów, które wdrażamy – SOPAB. System Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie będzie centralną platformą wymiany danych w obszarze budownictwa. Chcąc go krótko scharakteryzować na potrzeby czytelników, powiem tak – SOPAB to nowy i uproszczony standard obsługi obywateli i pracy urzędników zaangażowanych w proces inwestycyjny. Główne funkcjonalności systemu w jego pierwszej wersji obejmą m.in. gromadzenie i udostępnianie urzędnikom informacji z rejestrów zewnętrznych potrzebnych do wydawania decyzji w organie, automatyczne generowanie raportów na potrzeby nasze i Głównego Urzędu Statystycznego, a także szereg ułatwień w prowadzeniu sprawy z obszaru budownictwa. SOPAB będzie więc pewnego rodzaju postawieniem „kropki nad i” w naszym procesie cyfryzacji. To oznacza, że w 100% cyfrowo załatwimy wszystkie sprawy związane z procesem budowlanym.

Rozmawiał: Maciej Kancerek